

Från avfallshantering till resurshantering

Bilaga 8 – Samrådsredogörelse

Antagen av kommunfullmäktige 30 januari 2023, § 7

ÖRNSKÖLD SVIKS
KOMMUN

www.ornskoldsvik.se

Innehåll

1. Projektorganisation.....	1
2. Tidplan.....	1
3. Samrådsförfarande.....	1
3.1 Koncerninternt samråd	1
3.2 Offentligt samråd (utställelse).....	2
4. Remissvar	3
4.1.1 Örnköldsviks kommunkoncern	3
4.1.1.1 Rodret	3
4.1.1.2 AB Övikshem.....	3
4.1.1.3 Örnköldsviks Airport AB.....	4
4.1.1.4 Miljö och Vatten i Örnköldsvik AB (Miva)	4
4.1.1.5 Övik Energi AB.....	5
4.1.1.6 Humanistiska nämnden	8
4.1.1.7 Omsorgsnämnden	13
4.1.1.8 Bildningsnämnden	13
4.1.1.9 Samhällsbyggnadsnämnden.....	15
4.1.1.10 Kultur- och fritidsnämnden	17
4.1.2 Offentligt samråd	18
4.1.2.1 Länsstyrelsen Västernorrland	18
5. Revidering av renhållningsordning efter samråd.....	21
5.1.1.1 Sammanfattning	21

1. Projektorganisation

Revideringsarbetet av renhållningsordningen har utförts gemensamt av berörda aktörer inom kommunkoncernen. Kommunledningsförvaltningen ansvarar för den kommunala renhållningsordningen rent administrativt, varför revideringen har samordnats av KLF.

Styrgruppen har bestått av chefer inom Samhällsbyggnadsförvaltning, Miva AB, Kommunledningsförvaltning och Konsult- och serviceförvaltningen.

Arbetet med revideringen har utförts av två projektgrupper – den ena som utarbetat innehåll för den geografiska kommunen - med funktioner från miljöskydd, Miva och KLF. Den andra projektgruppen bestod av en befintlig grupp – avfallsgruppen – som består av representanter för samtliga förvaltningar samt Miva. Den gruppen utarbetade innehållet för egen kommunorganisation utifrån inriktning för geografisk kommun.

2. Tidplan

Arbetet med revideringen av renhållningsordningen påbörjades under hösten 2021 med en gemensam intern process med en strategisk miljöbedömning samt förslag på avgränsning av MKB och de viktigaste miljöaspekterna som berörs. Avgränsningssamråd med länsstyrelsen mellan december 2021 och mitten av januari 2022.

Under våren arbetade styrgrupp och projektgrupperna med revidering av styrdokumentet och hösten 2022 har bestått av samråd – både internt samråd och offentligt samråd, styrgroupsbeslut och påföljande beslutsprocess.

3. Samrådsförfarande

Deltagarna har uppmanats under vårens revideringsarbete att i egen organisation förankra förslag och idéer under revideringsarbetet. Detta för att tidigt kunna se eventuella stora konsekvenser för organisationen. Internt och offentligt samråd har hållits parallellt med avsikt att spara tid då tidplanen för revideringen är snäv.

3.1 Koncerninternt samråd

Det interna samrådet pågår till mitten av oktober för att nämnder och styrelser ska hinna besluta om sina synpunkter.

Det koncerninterna samrådet startade 29 juni genom utskick till samtliga nämnder (förutom kommunstyrelsen), Konsult- och serviceförvaltningen samt helägda bolag. Se remissinstanser nedan i tabell 1. Av dessa har 10 lämnat yttranden.

Nr	Organisation	Nr	Organisation
1	AB Övikshem	7	Humanistiska nämnden
2	Miljö och Vatten i Örnsköldsvik AB	8	Kultur- och fritidsnämnden
3	Övik Energi AB	9	Omsorgsnämnden
4	Örnsköldsviks Hamn och Logistik AB	10	Samhällsbyggnadsnämnden
5	Örnsköldsviks Airport AB	11	Rodret
6	Bildningsnämnden	12	Konsult- och serviceförvaltningen

Tabell 1: Remissinstanser inom koncernen. Färgmarkerade instanser har yttrat sig

3.2 Offentligt samråd (utställelse)

Efter kungörelse (annonsering) i lokal tidning samt nyhet på kommunens externa webb har förslag till ny renhållningsordning ställts ut från den 1 september till den 30 september 2022.

Samtliga handlingar har varit tillgängliga digitalt via kommunens webb samt fysiskt för läsning i Kronanhuset under öppettider.

Utöver detta har handlingarna skickats ut till 23 aktörer enligt redovisning nedan och endast Länsstyrelsen Västernorrland har lämnat yttrande.

Nr	Organisation	Nr	Organisation
1	Länsstyrelsen Västernorrland	13	Cesam
2	Fastighetsägarna Mitt Nord	14	Domsjö båtklubb
3	Förpackningsinsamlingen, FTI	15	Vågsnäs båtklubb
4	Företagarna i Örnsköldsvik	16	Bonäsets båtklubb
5	Handelskammaren Mitt Sverige	17	Järveds båtklubb
6	Hyresgästföreningen	18	Husums båtklubb
7	Ragn-Sells	19	Skags kapellag
8	PreZero recycling AB	20	Lungviks Hamnförening
9	Stena Recycling	21	Bäckfjärdens båtklubb
10	Örnfrakt Ekonomiska förening	22	Köpmanholmens båtklubb
11	Örnsköldsviks Industrigrupp AB	23	Näske båtsällskap
12	Villaägarna (VÅ i Örnsköldsviks kommun)		

Tabell 2: Remissinstanser som fått riktade utskick under det offentliga samrådet. Färgmarkerade instanser har yttrat sig

4. Remissvar

Nedan följer en sammanställning av alla yttranden. Sammanfattning av yttrande är skrivet i normal text och svaren har skrivits med indrag samt i fet stil.

4.1.1 Örnsköldsviks kommunkoncern

4.1.1.1 Rodret

Rodret AB anser att renhållningsordningen är en viktig förutsättning för att kommunen ska ta sitt ansvar inom ekologisk hållbarhet och globala mål inom bland annat agenda 2030. Den går också i linje med den hållbarhetspolicy som Rodret koncernen antagit och Mivas huvuduppdrag kring hantering av kommunalt avfall på ett cirkulärt och resurseffektivt sätt. Rodret kan också konstatera att representanter för Miva och samtliga förvaltningar deltagit i framtagandet, vilket känns tillfredsställande.

Rodret AB ställer sig bakom föreslagen renhållningsordning.

4.1.1.2 AB Övikshem

Bilaga 1

Pkt 3 stycke 2. Förtydliga att det gäller vid anskaffande av djupbehållare.

Djupbehållare omfattas av begreppet "underjordsbehållare och andra bottentömmande behållare". Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilaga 5

Sid 3: Tydliggör punkterna, ej återvinningsbart står under punkt "sådan som kan återanvändas av andra".

Ett tydliggörande utifrån synpunkten har vidtagits i bilaga 5.

Notering:

Kommunen har en åldrande befolkning, Behöver man ta med i planen ut för att underlätta för de äldre (utan körkort mm) att sortera? Fler återvinningsstationer?

Insamling av förpackningar via dagens återvinningsstationer styrs av nationell lagstiftning. Ansvaret för dessa övergår till kommunen från och med januari 2024. Från och med 2027 ska Sverige ha en utbyggd fastighetsnära insamling där så är möjligt och det ska också finnas lättillgängliga insamlingsplatser för skrymmande förpackningar. Antalet återvinningsstationer framåt är därför svårt att ta ställning till i det här läget. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilaga 7

Pkt 3.1 stycke 2 Mål för kommunkoncernen

Avfallssortering för angivna fraktioner, punkt 3.

Elavfall, farligt avfall och textil. Är tanken att fastighetsägare ska ha fraktioner för även dessa?

Synpunkten tolkas till det föreslagna målet för kommunkoncernen att sortera angivna fraktioner där elavfall, farligt avfall och textil är inkluderade. Öviks Hem som verksamhet ska i driften av fastighetsbeståndet följa målet. Bolagets hyresgäster har en skyldighet att sortera och överlämna avfall under kommunalt ansvar. Öviks Hem ska bidra till att stödja hyresgästerna att kunna fullfölja denna skyldighet. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Punkt 3.1 stycke 4

Målområde 3 minskad miljöpåverkan, punkt 3

Det står att mängden mat och restavfall ska minska med 25% till år 2025.

Från när ska dessa minskningen räknas, är det samma som punkten ovan, från 2020?

Är den totala målsättningen 25% minskning oavsett fördelning rest eller mat?

Målet som synpunkten riktas till är ” Mängden mat- och restavfall från kommunala verksamheter och bolag ska minska med 25 % till år 2025. Fortsatt nedåtgående trend till 2033.” Målet en total minskning på 25 %. I riktlinjer för avfallshantering för Örnsköldsviks kommun anges i samband med målformuleringen att jämförelseåret (utgångsåret) är 2015. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

4.1.1.3 Örnsköldsviks Airport AB

Örnsköldsvik Airport stödjer föreslagen renhållningsordning och har inget att erinra.

4.1.1.4 Miljö och Vatten i Örnsköldsvik AB (Miva)

Dokument ”Riktlinjer för avfallshantering i Örnsköldsviks kommun 2023 – 2033”

Åtgärd 15a: Ändra ”renhållningsansvariga2” till ”renhållningsansvariga2”

Referensen korrigeras enligt synpunkt.

Mål 23:

Ändra formuleringen från ”Minskad klimatpåverkan genom avfallshandlingens transporter. Miva ska vara klimatneutral till 2030” till ”Transporterna för den kommunala avfallshandlingens ska vara klimatneutral senast 2030 för att minska den negativa klimatpåverkan”

Målformuleringen ändras till ”Transporterna för den kommunala avfallshanteringen ska vara klimatneutral senast 2030 för att minska den negativa klimatpåverkan”.

I kolumnen ”Hur följa upp”: ändra ”from” till ”fr.o.m.” och ”2023:” till 2023.”

Texten korrigeras enligt synpunkt.

Dokument ”Lokala föreskrifter”

Generellt:

- Grovavfall bör inte särskrivs
- Konsumentelavfall bör inte särskrivs

Texten korrigeras enligt synpunkt.

Sida 2, punkt h:

Hänvisningen på slutet till ”punkten (f) ovan” ska vara ”punkten (g) ovan”

Hänvisningen korrigeras enligt synpunkt.

Sida 21,

Lägg till Miva i sista meningen i första stycket ”förpackningar”

”Dessa lämnas löst i behållare på återvinningsstation eller annan plats som anvisas av fastighetsägare, Miva eller förpackningsproducent”.

Meningen omformuleras enligt synpunkt till; ”Dessa lämnas löst i behållare på återvinningsstation eller annan plats som anvisas av fastighetsägare, förpackningsproducent eller Miva”.

Sida 22, Bygg- och rivningsavfall:

Ersätt ”Exempel på bygg- och rivningsavfall är:

- Badkar, handfat, duschkabin, toalettstol
- Värmeapparater såsom värmepanna, varmvattenberedare
- Trallvirke”

Med ” Bygg- och rivningsavfall ska sorteras ut i åtminstone fraktionerna:

- Trä
- mineral (som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten)
- metall
- glas
- plast
- gips”

Exempel på bygg- och rivningsavfall ersätts enligt förslag.

4.1.1.5 Övik Energi AB

Övik Energi ställer sig positiva till en ny renhållningsordning då Miljö- och klimatfrågorna är en av vår tids stora utmaningar. Policy och strategi för avfallshantering blir mycket viktiga styrinstrument för att vi tillsammans ska klara omställningen till ett hållbart samhälle.

Strategi för avfallshantering i Örnsköldsviks kommun 2023–2033

3.2 Målområde – minska avfallsmängderna – s. 4 andra stycket. ”glädjande så minskar” ska strategin innehålla åsikter eller hållas objektiv?

Andra stycket ändras till; Energiåtervinningen minskade med 216 kg/person (8%) från föregående år och slutligen så ökade deponering av kommunalt avfall med 4 kg/person (14 %).

4.0 Övergripande mål -s.7 ”övergripande mål för kommunkoncernen”. Kommunkoncernen ska vara klimatneutral till 2030 – hur stor klimatpåverkan återstår efter 2025 om mängden mat och restavfall ska minska med 25 % till 2025. Detta bör beaktas. Strikt innebär det att de fossila innehållet i restavfallet (idag ca 50%) som avgör om vi blir klimatneutrala, inte enbart hur mycket vi lyckas minska.

Frågan ovan om hur stor klimatpåverkan som återstår efter 2025 och uppnått mål är mycket svårt att besvara. Det beror helt på innehåll i restavfallet. Målet omnämnt ovan är satt för att eftersträva samma effekt av avfallsminskning som från målet för Örnsköldsviks kommun ”Mängden mat- och restavfall ska minska till max 122kg/person till år 2025. Fortsatt nedåtgående trend till 2033”. Det målet är ett nationellt satt mål som i huvudsak handlar om att minska avfallsmängderna, genom ökad källsortering, vilket indirekt har en klimatkoppling, precis som Övik Energi påpekar. Arbetet med avfallshanteringen i Sverige styrs från nationell nivå (planer, program och föreskrifter), vilket gör att utgångspunkten är avfallsminimering och inte konkret klimatpåverkan. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

5.2 Taxa – Andra stycket, första meningen saknas ett t i rätt

Meningen korrigeras enligt synpunkt.

5.6 Upphandling – s. 12 – Nya regler kommer för aktörer som omfattas av lagen om offentlig upphandling, miljökrav blir obligatorisk vid upphandlingar, det bör nämnas som ett verktyg.

Nya regler och lagar berör många olika områden kring avfallshanteringen – inte enbart upphandlingsområdet. Kommunorganisationen förhåller sig självklart till detta. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

6.2 Behov av nya eller förändrade insamlingssystem – s. 13 – Hur ställer sig kommunen/ MIVA till att hämta matavfall från företag ex. hotell som idag inte har möjligheten att lämna matavfall.

Mat från ex. hotell är ett verksamhetsavfall, vilket inte är ett avfall under kommunalt ansvar. Det finns flera företag tex hotell som lämnar matavfall idag, dvs möjligheten finns att lämna matavfall till Miva om de har möjlighet att använda våra bruna kärl. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Riktlinjer för avfallshantering i Örnsköldsviks kommun 2023 – 2033

4.2 Målområde - Öka återvinningen – Nr.11. sid 7. Här nämns GROT och en extern anskaffning för GROT ska utredas senast till 2024. Vi anser att mål och åtgärder kring GROT inte ska finnas med i kommunens renhållningsordning. GROT hanteras i annat forum och klassas inte som avfall.

Efter internt samtal med berörda tas målet om extern anskaffning bort ur avfallsplanen då en extern marknad redan är under utveckling.

4.2 Målområde - Öka återvinningen – Nr.14b. sid 8. ”genomföra planen” vilken plan?

Planen som ingår i 14 a. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

4.2 Målområde - Öka återvinningen – Nr.17. sid 10. – ”mängden verksamhetsavfall från kommunkoncernen om återvinns ska öka” – hur mycket?

Då kommunorganisationen har en väldigt bred verksamhet och verksamhetsavfall kan utgöras av olika typer av avfall sattes inte ett mätbart mål under målformuleringen. Respektive verksamhet får redovisa sitt målarbete i samband med uppföljningen av avfallsplanen. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

4.2 Målområde - Öka återvinningen – Nr.18. sid 10. Här återkommer mål kring GROT, Vi anser att mål och åtgärder kring GROT inte ska finnas med i kommunens renhållningsordning. GROT hanteras i annat forum och klassas inte som avfall.

Efter internt samtal med berörda tas målet om energiåtervinning genom koncernsamverkan bort ur avfallsplanen. Övik Energi är dock intresserad av fortsatt utredning/dialog kring möjligheten att använda potentiellt biobränsle från koncernen. Dialogen initieras av Övik Energi AB och Miva inkluderar SBF.

Bilaga 4: Nationella miljö kvalitetsmål, etappmål samt andra relevanta mål, strategier och planer

Efter ”Ekokommunerna” på sidan 8 bör medlemskapet i ”Klimatkommunerna” anges.

Bilaga 4 kompletteras enligt önskemål.

Bilaga 7: Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

2.2.2 Specifika mål, Målområde 2: Öka återvinningen (Mål för geografisk kommun), sid 8. Det finns en problematik kring att nämna GROT i renhållningsordningen ur flera perspektiv.

- GROT är för det första en vedertagen fraktion av biobränslen på en redan etablerad kommersiell marknad. Denna marknad styrs av tillgång och efterfrågan och vi bedömer att efterfrågan på GROT kommer vara stor framåt.
- Det är viktigt att GROT inte betraktas, hanteras och definieras som ett avfall då flera förbränningspannor inte har tillstånd att elda avfall och ej heller är tekniskt lämpliga för detta. Till denna kategori hör Övik Energis kraftvärmeverk. Till exempel klassas GROT, och annan biomassa, som kommer in på Må (och liknande avfallshanteringsanläggningar) som avfall och kan därmed inte eldas med dagens befintliga tillstånd.

- För att återknyta till marknadsaspekten – det finns en risk att målsättning för GROT på detta sätt och i avfallssammanhang stör de naturliga marknadsmekanismerna till exempel för prissättning. Den bedömda efterfrågan på GROT kommer se till att GROTen nyttiggörs som bibränslen och bidra till klimatneutralitet ändå.
- Slutsatsen av detta resonemang är att Övik Energi anser det olämpligt att inkludera hantering av GROT i ett avfallssammanhang och vi ser att alla referenser till GROTen tas bort

Efter internt samtal med berörda tas målet om extern anskaffning bort ur avfallsplanen och tillhörande MKB.

2.2.2 Specifika mål, Målområde 2: Öka återvinningen (Mål för kommunkoncern), sid 9.
 ”Energiåtervinning av GROT sker genom koncernsamverkan” Otydligt vem som ska ansvara för energiåtervinningen inom koncernen.

Energiåtervinningen i målformuleringen syftar till utvinningen av energi genom förbränning av ett potentiellt bibränsle. Den enda verksamheten inom koncernen som kan förbränna den avsedda fraktionen är kommunens egna kraftvärmeverk. Övriga aktörer som via målet skulle möjliggöra det potentiella bibränslets tillgänglighet är SBF (trafik & park) samt Miva.

Efter internt samtal med berörda tas målet om energiåtervinning genom koncernsamverkan bort ur avfallsplanen. Övik Energi är dock intresserad av fortsatt utredning/dialog kring möjligheten att använda potentiellt bibränsle från koncernen. Dialogen initieras av Övik Energi AB och Miva inkluderar SBF.

4.1.1.6 Humanistiska nämnden

Övergripande kommentarer

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden tycker det är bra att alla förvaltningar haft representanter vid denna revidering av renhållningsordningen. Detta var en synpunkt som nämnderna hade vid förra framtagandet, då varken bildningsförvaltningen eller välfärdsförvaltningen hade deltagare i arbetsgruppen.

Att alla förvaltningar representerats vid revideringen är en styrka för såväl innehåll som delaktighet. Utifrån föregående avfallsplans implementering – via avfallsgruppen – med samtliga förvaltningar samt Miva representerade har många frågor lyfts och arbetet tagits vidare. Personligt kontaktnät är viktigt för att arbeta med utvecklingen av avfallshanteringen inom organisationen. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden saknar en prövning av barnets bästa. Detta ska enligt lag genomföras för alla beslut som påverkar eller kan påverka barn. Genom att prövning av barnets bästa skickas med vid samråd, finns möjligheten att de olika nämnderna/verksamheterna även kan komma med synpunkter på denna och på så vis bidra till en viss validering av denna. Under arbetet med yttrandet har det dock kommit till kännedom att en social konsekvensanalys, inklusive en prövning av barnets bästa, tas fram. Detta är humanistiska

nämnden och omsorgsnämnden mycket positiv till, då alla områden en kommun arbetar med, även avfallshantering, direkt eller indirekt påverkar människor och därmed sociala frågor. Utöver prövningen av barnets bästa saknar nämnderna ett jämställdhetsperspektiv i styrdokumentet, bland annat hade det varit intressant att lyfta vissa mål könsuppdelade, för att se om det finns skillnader mellan kvinnor och män avseende exempelvis kundnöjdhet. Även frågor om tillgänglighet är viktiga att lyfta, hur ser möjligheterna ut för återvinning/återbruk och så vidare när det gäller fysisk tillgänglighet, och hur ser möjligheterna ut ur ett socioekonomiskt perspektiv?

Prövning av barnets bästa inför beslut ligger per automatik med i beslutsförslaget som går fram till nämnd. Kommunorganisationen har inte något tydligt krav på att en prövning av barnets bästa eller att ett jämställdhetsperspektiv ska redovisas i form av underlag till ex. ett nytt styrdokument, i detta fall en ny renhållningsordning. Det finns inte heller ett tydligt krav på vilket sätt som frågor som barnets bästa och jämställdhetsperspektivet ska integreras i utarbetandet av nya styrdokument.

En enkel social konsekvensanalys som visar synergier mellan ekologisk och social hållbarhet har utarbetats under hösten. Denna har inte ingått i samrådet men går med som underlag inför beslut. I denna analys ingår en prövning av barnets bästa. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Strategi

Sida 5. Strategi under målområde Minska avfallsmängderna.

Här ser nämnderna gärna en text om fortsatt samarbete mellan MIVA och välfärdsförvaltningen (Startpunkten) vad gäller att underlätta ökat återbruk. Som upplägget är så hämtar personal från Startpunkten material som kan återbrukas vid återvinningscentralerna i Må, Bredbyn, Bjästa, Björna och Husum för att sedan tillföra det till försäljningsbutik på Sjögatan.

Strategi – målområde minska avfallsmängderna kompletteras med följande text. (Stycke 5 – sist).

Örnsköldsviks kommuns Välfärdsförvaltning har idag ett utvecklat samarbete med Miva genom att material som kan återbrukas vid ÅVC:erna omhändertas och införlivas i försäljningsbutiken på Sjögatan. Förvaltningen avser att fortsätta att utveckla återbruksverksamheten tillsammans med Miva.

Sida 7. Övergripande mål

Nämnderna önskar här att det görs en problematisering gällande avfallsminimering inom verksamheter där vård bedrivs, dessutom när avancerad vård ökar. Hur ska det resoneras utifrån hygienskäl? Arbetsmiljökrav? Här ställs frågan om människors hälsa emot varandra och behöver därmed synliggöras.

Att avfallsplanen ska ha en avfallsminimerande inriktning styrs av EU:s avfallshierarki, föreskrifter om innehåll i avfallsplan, nationell strategi för avfallshantering etcetera Anledningen är ett generellt behov att minska avfallsmängderna i samhället. Det föreslagna övergripande målet för kommunkoncernen är mera rimligt än att sätta mål för respektive verksamhet. Målet ska dock sättas i relation till att respektive verksamhet har unika förutsättningar för

avfallsminimering. Att Välfärdsförvaltningen, genom arbetsmiljökrav och hygienskäl, har svårt att i alla lägen minska avfallsmängderna är helt naturligt då människors hälsa har prioritet framför avfallsmängder. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Riktlinje

Sida 2. Verksamheternas ansvar

Nämnderna ställer sig frågande till om det bör finnas ett avsnitt om verksamheternas ansvar i enskildas hem? Nu omnämns egna lokaler samt lokaler som hyrs, men några av nämndernas verksamheter bedrivs inom ramen för enskildas hem, där fortfarande den enskilde bestämmer och har ansvar. Exempelvis kan inte hemtjänstpersonal sortera avfall om inte detta är förberett hos den enskilda, personalen kan heller inte tvinga denne att ordna med detta om inte den enskilde vill.

Riktlinje – verksamheternas ansvar kompletteras med följande text.

Information om ansvar att sortera avfall och hur avfallet ska sorteras utgår från ansvaret för insamling av kommunalt avfall och riktas till bland annat hushåll. Det är den som genererar avfallet som också ansvarar för att sortera avfallet rätt för vidare hantering.

I de situationer där kommunal verksamhet bedrivs genom vård i enskildas hem, där den enskilda bestämmer och har ansvar, avgränsas ansvaret för avfallshantering från kommunalt verksamhetsansvar.

Genomgående tycker nämnderna att det behöver funderas över tillgänglighetsperspektivet när det talas om möjligheterna till sortering av avfall. Det ska vara lätt att göra rätt, oavsett funktionsförmåga – det som är nödvändigt för några underlättar i regel för alla. Detta gäller även när det kommer till andra sociala perspektiv, hur ser möjligheterna ut att lämna sorterat avfall om du exempelvis saknar bil? Hur är tillgången till information på andra språk?

Tillgängligheten/möjligheten att lämna avfall i form av förpackningar kommer att förändras genom att fastighetsnära insamling av förpackningar ska vara utbyggd i Sverige från och med 2027. Det ska även finnas tillgängliga insamlingsplatser för skrymmande förpackningar mm. Idag ansvarar inte kommunen för de återvinningsstationer som finns men ansvaret kommer att övergå till kommunen från och med januari 2024. Men, att säkerställa nära och därmed tillgängliga insamlingsplatser är viktigt men inte alltid möjligt då dessa ofta genererar störningar för omgivningen. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilaga 1: Lokala föreskrifter

Sida 16. Rubrik Farligt Avfall

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden tycker att listan gärna kan kompletteras med punkten ”Specialavfall för vården” (så som stickande, smittat och cytostatika). I stycket under exempel på avfall skulle det kunna tilläggas att verksamheter inom Örnsköldsviks kommun ska ta fram rutiner för avfallshantering utifrån att *en verksamhet är skyldig att anpassa lokala rutiner för avfallshantering till kommunens renhållningsordning.*

Specialavfall för vården finns med i avfallsförordningens bilaga 3. Lokala föreskrifter har kompletterats med förslag men är inte fullständig kring avfall från vården.

Formulering kring lokala rutiner kompletteras inte till dokumentet lokala föreskrifter då varje verksamhet behöver ta fram egna specifika riktlinjer utifrån sitt behov. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Sida 23. Rubrikerna Läkemedelsrester samt Stickande och skärande avfall Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden ställer sig frågande om dessa två rubriker bör kompletteras med mer information. Exempel på vad för läkemedel som avses och om undantag finns, samt att stickande och skärande avfall även kan betraktas som smittförande avfall.

Socialstyrelsen anger att "Skärande/stickande avfall från hushåll (kommunalt avfall) inte behöver betraktas som smittförande." Kommunernas avfallsföreskrifter reglerar hantering av avfall under kommunens ansvar och gällande skärande/stickande är hanteringskravet därmed utifrån risken för skär-/sticksår. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilaga 2: Nulägesbeskrivning

Sida 23 Drift och skötsel

I texten står det: *Övrig specifikt verksamhetsavfall som ex kemikalier, sprutor och kanyler etcetera hanterar respektive verksamhet.*

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden funderar om det skulle vara lämpligt att tillägga ett utdrag från vårdhandboken för att även visa på andra föreskrifter som påverkar avfallshanteringen, samt att nämndernas verksamheter behöver se över rutinerna. *Specialavfall för vården ska hanteras enligt särskilda anvisningar. Hanteringen regleras av föreskrifter från Socialstyrelsen och/eller Arbetsmiljöverket. I vårdens specialavfall ingår det dels avfall som ska hanteras säkert med tanke på arbetsmiljö, dels sådant avfall som regleras av omfattande lagstiftning eftersom det räknas som farligt avfall. Välfärdsförvaltningen har planer på att se över sina rutiner för hanteringen av specialavfall för vården för att säkerställa dessa i enlighet med ovan nämnda föreskrifter samt de lokala föreskrifter som renhållningsordningen utgör.*

Nulägesbeskrivning – 7.3 drift och skötsel av fastigheter kompletteras med följande text. (sista stycket)

Specialavfall för vården ska hanteras enligt särskilda anvisningar. Hanteringen regleras av föreskrifter från Socialstyrelsen och/eller Arbetsmiljöverket. I vårdens specialavfall ingår det dels avfall som ska hanteras säkert med tanke på arbetsmiljö, dels sådant avfall som regleras av omfattande lagstiftning eftersom det räknas som farligt avfall.

Då Välfärdsförvaltningen har planer på att se över sina rutiner för hanteringen av specialavfall för vården för att säkerställa dessa i enlighet med ovan nämnda föreskrifter samt de lokala föreskrifter som renhållningsordningen utgör så föranleder synpunkten ingen åtgärd.

Bilaga 3: Uppföljning föregående avfallsplan

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden undrar här hur ser det ut med planen att skapa bättre förutsättningar för nämndernas verksamheter att medverka i avfallshanteringen? Exempelvis fler möjligheter till källsortering på särskilt boende. Inom hemtjänsten finns många hushåll som inte kan källsortera då personal inte får köra avfall i leasingbilen. Därtill kan inte källsortering ske om det inte är förberett för detta hos den enskilde (det vill säga att det finns sorteringsmöjligheter redan när avfallet ska slängas ”under diskbänken”). Är detta information som ska riktas till nya brukare av hemtjänst? Frågan har varit aktuell framför allt i bostadsrättsföreningar där föreningar varit upprörd på hemtjänsten som inte sorterat.

Synpunkten anges med koppling till uppföljning av föregående avfallsplan. Enligt uppföljningen av föregående avfallsplan har vi infört källsortering i våra kommunala verksamheter. I egna lokaler kan man sortera på fastigheterna och frågan om att kunna källsortera beaktas vid hyra av externa lokaler så långt det är möjligt. Trots det behöver vi fortsätta att källsortera ut så många olika fraktioner som möjligt inom koncernorganisationen för att kunna minska mängderna rest- och matavfall.

För brukare av hemtjänst så ges information från kommunens renhållningsbolag om ansvaret att sortera avfall och hur avfallet ska sorteras till bland annat hushåll. Det är den som genererar avfallet som också ansvarar för att sortera avfallet rätt för vidare hantering.

I de situationer där kommunal verksamhet bedrivs genom vård i enskildas hem, där den enskilda bestämmer och har ansvar, avgränsas ansvaret för avfallshanteringen från kommunalt verksamhetsansvar.

Verksamhetsspecifika rutiner och riktlinjer kring avfallssortering och hantering behöver respektive verksamhet utarbeta då alla verksamheter är unika och har olika behov. Därmed behöver Valfärdsförvaltningen bedöma om och i vilken utsträckning hemtjänsten kan ge stöd kring avfallshanteringen. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilaga 4: Nationella mål

Sida 8. ÖP12

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden funderar om det här ska tilläggas något om det pågående arbetet med ny översiktsplan och kopplingen till avfallsplanen.

Bilaga 4 – ÖP 12 kompletteras med följande text.

Även kommande översiktsplan kommer att beröra vikten av att infrastrukturen kring avfallshanteringen finns med i samhällsplaneringsprocessen för ett mera cirkulärt samhälle.

Bilaga 5: Anläggningar

Valfärdsförvaltningen är genom delar av sin verksamhet ett omfattande nav kring återanvändning och återbruk. Förvaltningen driver bland annat två återbrukscentraler, kallade Återbruket, lokaliserade i Bjästa och Bredbyn. På Återbruket synkroniseras arbetslivsinriktad

rehabilitering med demontering och sortering av el avfall, återvinning av metall samt att ta bort miljöfarliga beståndsdelar från produkterna. Varje år demonteras totalt cirka 300 ton gods på dessa två ställen. Båda anläggningarna är ISO 14001:2015 certifierade. Inom förvaltningen återfinns även Startpunkten, ett nav för flera verksamheter - alla med återvinning som grundidé. I samarbete med MIVA hämtar Startpunktens deltagare inlämnat material från stationer i Må, Björna, Bjästa, Husum och Bredbyn för försäljning i butik på Startpunkten och därigenom blir en del i kretsloppet för återanvändning och återbruk.

Välfärdsförvaltningens arbete med anläggningar för återvinning och återbruk enligt förvaltningens redovisning finns redan angivet i bilaga 5. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilaga 7: MKB

Inga särskilda kommentarer, då mycket kommer igen från tidigare dokument. Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden undrar dock om kanske en analys av frågan om vårdhygien (människors hälsa – smittskydd) kontra avfallsminimeringen (människors hälsa – föroreningar och miljö) hade varit intressant om det funnits med. Detta utifrån att kommunala verksamheter bedriver mer avancerad vård, men också utifrån lärdomar från coronapandemin avseende skyddsutrustning med mera.

Se kommentar under rubriken Sida 7 Övergripande mål. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

4.1.1.7 Omsorgsnämnden

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden har mottagit förslag till ny renhållningsordning för Örnsköldsviks kommun för yttrande. Utöver generella mål för de kommunala verksamheterna i renhållningsordningen, utgör humanistiska nämndens verksamheter Startpunkten och Återbruket särskilt utpekade funktioner i arbetet. Gällande båda nämnderna finns det verksamheter där specialavfall för vården förekommer. Utifrån detta har därför likalydande yttranden upprättats för båda nämnderna.

Bilaga 7: MKB

Avslutningsvis vill omsorgsnämnden tillägga att hantering och transporter av farligt avfall från välfärdsförvaltningens verksamheter skall tydliggöras i renhållningsordningen.

Se under synpunkter från Humanistiska nämnden angående bilaga 1.

För bemötande av nämndens synpunkter i övrigt hänvisas till bemötande av Humanistiska nämndens synpunkter.

4.1.1.8 Bildningsnämnden

Policy

Den policy som tagits fram i utkastsversion är en tydlig och bra avsiktsförklaring, som på ett ordentligt sätt motiverar varför kommunens planer ska ha en avfallsförebyggande inriktning.

Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Riktlinjer

Framtagna mål och åtgärder är i stort sett bra i sin måttsättning, men vi ställer oss frågande till det första målet. Att sätta målet att 70 procent av kommuninvånarna 2024 ska uppge att det är sannolikt att de ska köpa begagnade saker verkar synnerligen konstruerat. Där skulle formuleringen i enkäten starkt påverka hur svarsprocenten kan tänkas bli. Bättre då att beskriva arbetet med attityder, till exempel Arbeta för en positiv attityd till att köpa begagnat, som vid en enkät 2020 omfattades av cirka 60 procent av de tillfrågade.

Intresset att köpa begagnade saker är en gemensam fråga inom branschorganisationen Avfall Sverige. Syftet är avfallsminimering och centralt i all avfallshantering. Frågan ställs lika i alla kommuner (som är med) och Örnsköldsviks kommun kan därför jämföra oss med andra. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Beträffande övriga mätetal borde bättre framgå när måtten är satta per invånare och när de är satta till totaltmängd, som för mål nr 7.

Mål satta per invånare riskerar att påverkas av antalet invånare i stället för faktisk avfallsminskning eller vad målet handlar om. Föreslagna mål varierar dessutom beroende på vad de är formulerade kring för aspekt. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Det samarbete kring avfallstrappan, mellan Miva och skolan, som beskrivs i mål nr 14, har påbörjats. Förvaltningen ställer sig väldigt positiv till detta, som väl stämmer med läroplansuppdraget.

Mål 14 är spännande då det handlar om ett proaktivt arbete för ett mera resurseffektivt samhälle – genom kommande generationer. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Förvaltningen ställer sig också positiv till en ökad fraktionssortering, men är tveksam till att ställa målet till att detta ska vara genomfört vid samtliga skolenheter under 2023, med tanke på den utrymmesbrist som finns vid många enheter.

Året när målet ska vara uppfyllt ändras till 2024. Kartläggning och påföljande åtgärder ligger kvar med avseende på föreslagna årtal.

Förvaltningen ställer sig vidare positiv till en satsning på de årliga skräpplockardagarna, som en del skolor redan är engagerade i, men vill samtidigt betona att det är kursplanerna som styr, med stort lokalt inflytande. Det kan därför inte bli frågan om något centralt beslut om deltagande i skräpplockning, däremot kommer aktiviteten att uppmärksammas och uppmuntras från förvaltningshåll.

Åtgärd 25a anger årliga skräpplockardagar. Dessa genomförs även med olika föreningar och organisationer. Det är positivt att nämnden stödjer och uppmuntrar till aktiviteten och att den genomförs när och där detta är möjligt. Kontaktperson in i

Bildningsförvaltningen inför dessa möjliga event skulle vara en styrka kring denna samverkan inom koncernen. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilagor

Beträffande bilaga 1 ser vi det som mycket bra att föreskrifterna har ett så pass ordentligt kapitel med definitioner.

Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

I bilaga 2 behöver beskrivningen av Musikmakarna justeras. Den korrekta benämningen är inte yrkesskola utan yrkeshögskola.

Bilaga 2 ändras enligt önskemål.

I bilaga 3 bör målsättningen för avfallsminimering (mål 2) kunna sättas till nära, eftersom kommunen minskat mängden med 369 ton, mot uppsatt mål 400 ton. Detsamma gäller mål 10.

Bilaga 3 är den uppföljning av föregående avfallsplan som gjordes under våren 2021 för året 2020 och den ligger som utgångspunkt för revideringen och den nu föreslagna avfallsplanen. Den uppföljningen har delgetts kommunstyrelsen för kännedom och därför kan den inte revideras i efterhand. I bedömningen har ett strikt förhållningssätt använts och därmed gjordes bedömningen att målet inte uppnåtts. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

4.1.1.9 Samhällsbyggnadsnämnden

Allmänt

Samhällsbyggnadsnämnden är positiv till innehållet i renhållningsordningen och har inga avgörande synpunkter i sakfrågorna.

Renhållningsordningen består av totalt tio dokument, vilket ger en mycket svåröverskådlig produkt. Det är därför av största vikt att renhållningsordningen/avfallsplanen efter beslut i fullmäktige även tas fram i en lättillgänglig populärversion, som riktar sig till allmänhet och verksamhetsutövare i kommunen. Detta är viktigt för att alla berörda ska kunna ta till sig innebörden i avfallsplanen och känna delaktighet i mål och åtgärder.

Marianne har ställt frågan till staben om vilken version av avfallsplanen som ska finnas på webben efter beslut.

Samhällsbyggnadsnämnden ser positivt på att Miva deltar i hela detaljplaneprocessen och instämmer i att detaljplanerådet är ett lämpligt forum för att få med avfallsfrågorna i ett tidigt skede. Frågor om ytor och transportmöjligheter för avfallshantering bör behandlas tidigt i detaljplaneärenden även om det inte resulterar i bindande bestämmelser. När det gäller ytor och transporter för avfall och återvinning ser planenheten ett behov av bred dialog kring hur detta kan hanteras i Örnsköldsviks centrala delar.

Miva är positiv till dialog, det är viktigt för bolagets verksamhet. Hur dialogprocessen behöver se ut är idag oklart men en fortsatt och kanske utvecklad koncerngemensam samverkan kommer att behövas.

Bilaga 1, Lokala föreskrifter:

Frågan om avstånd mellan slambil och avloppsanläggning behandlas både i 3.1 Anläggande och 4.2 Åtgärder för hämtning av övrigt avfall. I den första punkten, som gäller anläggande av avloppsanläggning, anges att avståndet mellan slambil och anläggning inte bör överstiga 10 m. I den andra punkten, som avser hämtning vid befintliga anläggningar, anges att avståndet inte får överstiga 10 m. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att *får inte* är skarpare än *bör inte* att det bör vara vid nyanläggning som kravet på skärpning från nuvarande 20 m till 10 m i så fall ska vara skarpt. En ändring från 20 meter till 10 meter kommer att leda till ökad hantering i ansökningsärenden för både samhällsbyggnads-förvaltningen och Miva, med ökade handläggningstider som följd.

Bilaga 1, 3.1 och 4.2 ändras enligt förslag.

17 § Vid anläggande av små avloppsanläggningar får inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 6 meter.

22 § - sjätte stycket; Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn bör vid hämtning inte överstiga 10 meter om inte särskilda skäl föreligger.

Bilaga 2, Nulägesbeskrivning:

7.8: Två av kommunens slamlaguner används inte längre (Solberg och Remmarbäcken) och planen är att alla utom Bjästa ska läggas ner de kommande åren.

Miva har tillstånd till att använda 9 slamlaguner idag (Ulvön inkluderad). Det stämmer att slam inte kös till de två nämnd slamlagunerna. Detta är en nulägesbeskrivning så framtidsbeskrivningar bör inte tas upp under denna rubrik. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

7.10: Snö klassas inte per automatik som farligt avfall utan det avgörs genom provtagning. Samma sak gäller för sandningssand vars föroreningshalter varierar beroende var den kommer ifrån, exempelvis stadens gator eller från villaområden.

Bilaga 2, 7.10 föreslås ändras med avseende på synpunkten ovan.

Snö och sandningssand som tas upp från väg ytor innehåller partiklar från däck och asfalt. Provtagning avgör dess innehåll och farlighet inför förflyttning och slutligt omhändertagande.

Information om hantering av avfall med invasiva arter, exempelvis lupiner som bör slås innan de går i frö, bör tas med under 7.10

Bilaga 2, 7.10 föreslås kompletteras med text nedan.

Kommunen inventerar sin mark med avseende på invasiva arter och dess utbredning. Vid bekämpning av invasiva arter läggs avfallet enligt anvisning i säckar och går till förbränning via kommunens återvinningscentraler.

7.11: Alla handels- och industrihamnar är skyldiga att ha en egen avfallshanteringsplan som ska godkännas av Transportstyrelsen och ska uppdateras minst vart tredje år.

Bilaga 2, 7.11 föreslås kompletteras med text nedan.

Alla handels- och industrihamnar är skyldiga att ha en egen avfallshanteringsplan som ska godkännas av Transportstyrelsen och ska uppdateras minst vart tredje år.

Bilaga 7, Miljökonsekvensbeskrivning (MKB):

Skrivningen i MKB om berörda nationella, regionala och lokala miljömål bör ändras eftersom Västernorrlands län sedan 2015 har samma miljömål som gäller nationellt i Sverige. Lokala miljömål är inte heller uttalade utöver gällande nationella miljö kvalitetsmål. Lämpligt att hänvisa till texten i bilaga 4 med dess redovisning av nationella miljömål och övergripande mål för lokal styrning.

Bilaga 7, MKB föreslås ändras med avseende på synpunkten ovan.

Formuleringen ”De mål och åtgärder som föreslås i avfallsplanen bedöms sammantaget medverka till att berörda nationella, regional och lokala miljömål kan uppfyllas.” i inledande sammanfattning samt avsnitt 6.4 ändras till;

”De mål och åtgärder som föreslås i avfallsplanen bedöms sammantaget medverka till att berörda nationella och lokala miljömål kan uppfyllas.”

4.1.1.10 Kultur- och fritidsnämnden

Allmänt

Kultur- och fritidsnämnden är positiv till innehållet i renhållningsordningen och har inga avgörande synpunkter i sakfrågorna.

Renhållningsordningen består av totalt tio dokument, vilket ger en mycket svåröverskådlig produkt. Det är därför av största vikt att renhållningsordningen/avfallsplanen efter beslut i kommunfullmäktige även tas fram i en lättillgänglig populärversion, som riktar sig till allmänhet och verksamhetsutövare i kommunen. Detta är viktigt för att alla berörda ska kunna ta till sig innebörden i avfallsplanen och känna delaktighet i mål och åtgärder.

Örnsköldsviks kommun kommer att på externa webben presentera avfallsplanen både i form av policy, strategi och riktlinjer för avfallshantering i Örnsköldsviks kommun och som en populärversion och sammansatt version.

Riktlinjer för avfallshantering

Föreslagna Mål och åtgärder redovisas i dokumentet Riktlinjer för avfallshantering och kultur- och fritidsnämnden berörs av ett antal av dem genom att de har direkt koppling till nämndens ansvarsområden (mål 12, 22, 25, 26, 27). För att kunna genomföra vissa av dessa åtgärder krävs utrymme i driftbudget för såväl inköp av utrustning som resurser för hantering.

Föreslagna mål och åtgärder är utarbetade i samverkan med representant för Kultur och fritidsavdelningen. Samtligt mål och åtgärdsarbete kräver resurser från alla berörda inom koncernen. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Bilaga 7, Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Skrivningen i MKB om berörda nationella, regionala och lokala miljömål bör ändras eftersom Västernorrlands län sedan 2015 har samma miljömål som gäller nationellt i Sverige. Lokala miljömål är inte heller uttalade utöver gällande nationella miljö kvalitetsmål. Det är lämpligt att hänvisa till texten i bilaga 4 med dess redovisning av nationella miljömål och övergripande mål för lokal styrning.

Bilaga 7, MKB föreslås ändras med avseende på synpunkten ovan.

Formuleringen ”De mål och åtgärder som föreslås i avfallsplanen bedöms sammantaget medverka till att berörda nationella, regional och lokala miljömål kan uppfyllas.” i inledande sammanfattning samt avsnitt 6.4 ändras till;

”De mål och åtgärder som föreslås i avfallsplanen bedöms sammantaget medverka till att berörda nationella och lokala miljömål kan uppfyllas.”

4.1.2 Offentligt samråd

4.1.2.1 Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen Västernorrland bedömer att det förslag till avfallsplan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning som lämnats av Örnsköldsviks kommun i sin helhet överensstämmer med gällande förordningar och föreskrifter.

Miljökonsekvensbeskrivningen

MKB:n innehåller den information som anges i 6 kap 11 § miljöbalken. Det som länsstyrelsen anser saknas är en tydligare sammanställning av de betydande miljöaspekterna i avsnitt 5 i MKB: n. Exempelvis skulle en sammanställning kunna göras i tabellform där det framgår vad planen har för positiva och/eller negativa effekter på miljön och vilka åtgärder som kan vidtas.

MKB:n redovisar positiv och negativ miljöpåverkan tillsammans med åtgärder som kan vidtas för respektive miljöaspekt. MKB:n redovisar dessutom avsnittet en samlad bedömning där den betydande miljöpåverkan som avfallsplanen bedöms medföra redovisas. Informationen som efterfrågas av lst finns angiven redan och kommunen anser att önskemålet skulle bli ytterligare en upprepning. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

I MKB avsnitt 2.3 saknas också en beskrivning av hur de olika planerna (till exempel klimatstrategi) som punktats upp berör avfallsplanen. Det framgår dock delvis i avfallsplanen hur olika planer beaktas.

En kortare beskrivning enligt önskemål kompletteras till avsnitt 2.3 i MKB: n.

Styrmedel

För att tydligare beskriva hur olika styrmedel kan användas vid de olika målen så skulle styrmedlen kunna läggas till i tabellerna för målen. Till viss del så redovisas det redan nu i olika mål men länsstyrelsen menar att styrmedlen skulle kunna redogöras för varje mål och delmål.

Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:6, 8 § anger att avfallsplanen ska innehålla en redogörelse för de styrmedel som kommunen planerar att använda för att uppnå målen och genomföra åtgärderna. Kommunen har tolkat denna paragraf på det sätt som styrmedlen är redovisade i förslaget. Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Nationella mål

I avfallsplanen bilaga 4 om nationella mål saknar länsstyrelsen en beskrivning av den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. I den nationella strategin finns bland annat ett fokusområde som gäller avfall och då specifikt masshantering, illegal avfallshantering och återvinning av avfall. Länsstyrelsen anser att de olika målen som redovisas i bilaga 4 kan sammanfattas genom att beskriva hur kommunens avfallsarbete/avfallsplan förhåller sig till dessa nationella mål i bilaga 4.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken samt en inledande sammanfattning enligt önskemål kompletteras i bilaga 4.

Miljömålet God bebyggd miljö har tio preciseringar varav några berör avfallshantering. Under preciseringen Hållbar avfallshantering lyfts att avfallshanteringen ska vara effektiv, enkel att använda och att avfallet ska förebyggas samt att det avfall som uppstår ska tas till vara i så hög grad som möjligt. Utifrån denna synpunkt ser länsstyrelsen det som positivt att kommunen i sin avfallsplan har som utgångspunkt att ha en rörelse uppåt i avfallshierarkin, att förebygga att avfall uppstår och att verka för att en större andel avfall ska gå till materialåtervinning.

Synpunkten föranleder ingen åtgärd.

Nedlagda deponier

Enligt de uppgifter länsstyrelsen har togs tillsynen över för deponier redan 1985, dnr 11,1999-727-85. Kommunen bör säkerställa att årtalet 1988 som anges i bilagan är riktigt.

Kommunen är tillsynsmyndighet från och med 1985 och bilagan korrigeras med korrekt årtal.

Klassningar som klassat ner objekt från branschklassnivå bör revideras mot nya data och information som tillkommit sedan klassningen gjordes. Framför allt relaterat till PFAS då den gamla klassningen gjordes innan PFAS var något som togs hänsyn till. PFAS kan förekomma i lakvatten från deponier där avfall deponerats sedan 1930-talet. Särskilt prioriterade är deponier som varit aktiva sedan 1950-talet då storskalig tillverkning av PFAS startade. Enligt aktuell vägledning är de flesta deponier potentiellt förorenade med PFAS. Se NV rapport 6871.

Texten nedan kompletteras till avsnitt 5 i bilaga 6.

Uppgifterna om deponierna kommer uppdateras och revideras allt eftersom utredningar av deponierna utförs. Krav på provtagningar kommer utföras utifrån deponiernas förmodade föroeningsinnehåll samt utifrån vägledningar och praxis.

Där det finns uppgifter om typ av avfall som har deponerats, deponiklass, deponerade mängder, deponins utbredning och för vilken tidsperiod som deponin var i drift bör det anges i bilagan om nedlagda deponier.

Bilaga 6 kompletteras utifrån synpunkten.

Uppgifter om avfallstyper, mängder, avfallshantering samt tidsperiod har kompletterats till sammanställning av nedlagda privata och kommunala deponier där uppgifterna finns tillgängliga. Uppgift om var uppgifterna hämtats anges i bilagan.

Länsstyrelsen ser även ett behov över att utreda tillsynsansvar och den insatsen bör samordnas mellan kommun och länsstyrelse.

Kommunen ser positivt på detta i samverkan med länsstyrelsen. Synpunkter föranleder ingen ändring.

Övrigt

Länsstyrelsen ser det som positivt att kommunen byggt upp fler återvinningscentraler i kommunen. Det ökar tillgängligheten för medborgarna. Det blir lättare att göra rätt.

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Kommunen har tagit fram bra mål som till stor del har tydliga måttal vilket är viktigt för att kunna följa upp uppsatta mål. Genom att dela upp de olika målen i delmål ökar tydligheten samt möjligheten till bra uppföljning.

Synpunkter föranleder ingen ändring.

Efter avfallsplanens antagande ska kommunen lämna in uppgifter till länsstyrelsen gällande datum för antagande samt en sammanställning av mål, åtgärder och styrmedel.

Synpunkter föranleder ingen ändring. Kommunledningsförvaltningen verkställer åtagandet med att lämna uppgifterna till länsstyrelsen efter fullmäktiges beslut och att renhållningsordningen vunnit laga kraft.

5. Revidering av renhållningsordning efter samråd

Efter båda samrådsförfarandena har projektgrupperna gått igenom alla synpunkter som kommit in och utarbetat förslag på ändringar där det varit relevant. Alla kommentarer till synpunkterna finns angivet i kapitel fyra.

5.1.1.1 Sammanfattning

Inkomna synpunkter har behandlat allt från språkliga rättningar, behov av förtydliganden, behov av kompletteringar, förslag till omformulering av ett mål till önskan om att ta bort några mål. För samtliga bemötanden till respektive synpunkt hänvisas till samrådsredogörelsen i sin helhet.

De revideringar som bedöms som mera betydande presenteras här;

- **Ta bort mål om GROT**

Här nämns GROT och en extern anskaffning för GROT ska utredas senast till 2024. Vi anser att mål och åtgärder kring GROT inte ska finnas med i kommunens renhållningsordning. GROT hanteras i annat forum och klassas inte som avfall.

Efter internt samtal med berörda tas målet om extern anskaffning bort ur avfallsplanen då en extern marknad redan är under utveckling.

4.2 Målområde - Öka återvinningen – Nr.18. sid 10. Här återkommer mål kring GROT, Vi anser att mål och åtgärder kring GROT inte ska finnas med i kommunens renhållningsordning. GROT hanteras i annat forum och klassas inte som avfall.

Efter internt samtal med berörda tas målet om energiåtervinning genom koncernsamverkan bort ur avfallsplanen. Övik Energi är dock intresserad av fortsatt utredning/dialog kring möjligheten att använda potentiellt biobränsle från koncernen. Dialogen initieras av Övik Energi AB och Miva inkluderar SBF.

- **Omformulering av mål 23**

Ändra formuleringen från ”Minskad klimatpåverkan genom avfallshanteringens transporter. Miva ska vara klimatneutral till 2030” till ”Transporterna för den kommunala avfallshanteringens ska vara klimatneutral senast 2030 för att minska den negativa klimatpåverkan”

- **Målformuleringen ändras till ”Transporterna för den kommunala avfallshanteringen ska vara klimatneutral senast 2030 för att minska den negativa klimatpåverkan”.**

- **Avgränsning kommunalt ansvar**

Några av humanistiska och omsorgsnämndernas verksamheter bedrivs inom ramen för enskildas hem, där fortfarande den enskilde bestämmer och har ansvar. Exempelvis kan inte hemtjänstpersonal sortera avfall om inte detta är förberett hos den enskilda, personalen kan heller inte tvinga denne att ordna med detta om inte den enskilde vill.

Riktlinje – verksamheternas ansvar kompletteras med följande text.

Information om ansvar att sortera avfall och hur avfallet ska sorteras utgår från ansvaret för insamling av kommunalt avfall och riktas till bland annat hushåll. Det är den som genererar avfallet som också ansvarar för att sortera avfallet rätt för vidare hantering.

I de situationer där kommunal verksamhet bedrivs genom vård i enskildas hem, där den enskilda bestämmer och har ansvar, avgränsas ansvaret för avfallshanteringen från kommunalt verksamhetsansvar. Sortering sker utifrån den enskildes önskan.

- **Drift och skötsel**

Humanistiska nämnden och omsorgsnämnden funderar om det skulle vara lämpligt att tillägga ett utdrag från vårdhandboken för att även visa på andra föreskrifter som påverkar avfallshanteringen, samt att nämndernas verksamheter behöver se över rutinerna.

Nulägesbeskrivning – 7.3 drift och skötsel av fastigheter kompletteras med följande text. (sista stycket)

Specialavfall för vården ska hanteras enligt särskilda anvisningar. Hanteringen regleras av föreskrifter från Socialstyrelsen och/eller Arbetsmiljöverket. I vårdens specialavfall ingår det dels avfall som ska hanteras säkert med tanke på arbetsmiljö, dels sådant avfall som regleras av omfattande lagstiftning eftersom det räknas som farligt avfall.

Välfärdsförvaltningen har planer på att se över sina rutiner för hanteringen av specialavfall för vården för att säkerställa dessa i enlighet med ovan nämnda föreskrifter samt de lokala föreskrifter som renhållningsordningen utgör.

- **Internt mål om källsortering**

Förvaltningen ställer sig också positiv till en ökad fraktionsortering, men är tveksam till att ställa målet till att detta ska vara genomfört vid samtliga skolenheter under 2023, med tanke på den utrymmesbrist som finns vid många enheter.

Året när målet ska vara uppfyllt ändras till 2024. Kartläggning och påföljande åtgärder ligger kvar med avseende på föreslagna årtal.

- **Avstånd mellan slambil och avloppsanläggning**

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att *får inte* är skarpare än *bör inte* att det bör vara vid nyanläggning som kravet på skärpning från nuvarande 20 m till 10 m i så fall ska vara skarpt. En ändring från 20 meter till 10 meter kommer att leda till ökad hantering i ansökningsärenden för både samhällsbyggnads-förvaltningen och Miva, med ökade handläggningstider som följd.

Bilaga 1, 3.1 och 4.2 ändras enligt förslag.

17 § Vid anläggande av små avloppsanläggningar får inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 6 meter.

22 § - sjätte stycket; Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn bör vid hämtning inte överstiga 10 meter om inte särskilda skäl föreligger.

- **Lagkrav på avfallshanteringsplan**

Alla handels- och industrihamnar är skyldiga att ha en egen avfallshanteringsplan som ska godkännas av Transportstyrelsen och ska uppdateras minst vart tredje år.

Bilaga 2, 7.11 föreslås kompletteras med text nedan.

Alla handels- och industrihamnar är skyldiga att ha en egen avfallshanteringsplan som ska godkännas av Transportstyrelsen och ska uppdateras minst vart tredje år.

- **Nationella mål**

I avfallsplanen bilaga 4 om nationella mål saknar länsstyrelsen en beskrivning av den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Länsstyrelsen anser att de olika målen som redovisas i bilaga 4 kan sammanfattas genom att beskriva hur kommunens avfallsarbete/avfallsplan förhåller sig till dessa nationella mål i bilaga 4.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken samt en sammanfattning enligt önskemål kompletteras i bilaga 4.

- **Uppgifter angående nedlagda deponier**

Där det finns uppgifter om typ av avfall som har deponerats, deponiklass, deponerade mängder, deponins utbredning och för vilken tidsperiod som deponin var i drift bör det anges i bilagan om nedlagda deponier.

Bilaga 6 kompletteras utifrån synpunkten.

Uppgifter om avfallstyper, mängder, avfallshantering samt tidsperiod har sammanställts för privata och kommunala deponier där uppgifterna finns tillgängliga och redovisas med övriga uppgifter i sammanställningen.